

BOŻENA NOSECKA

CZYNNIKI I MIERNIKI
KONKURENCYJNOŚCI
ZEWNĘTRZNEJ
SEKTORA OGRODNICZEGO
I JEGO PRODUKTÓW

STUDIA
I MONOGRAFIE

ISSN 0239-7102
ISBN 978-83-7658-688-5

172

WARSZAWA 2017

DR BOŻENA NOSECKA

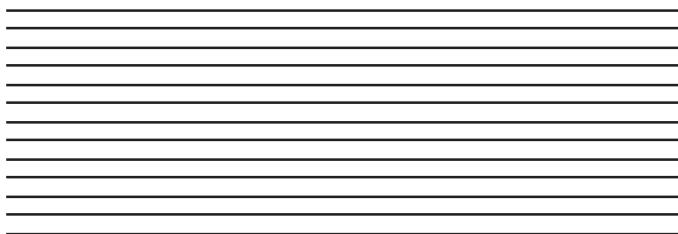
**CZYNNIKI I MIERNIKI
KONKURENCYJNOŚCI
ZEWNĘTRZNEJ
SEKTORA OGRODNICZEGO
I JEGO PRODUKTÓW**

**STUDIA
I MONOGRAFIE**

ISSN 0239-7102
ISBN 978-83-7658-688-5

172

WARSZAWA 2017

Autorka publikacji jest pracownikiem naukowym
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowego Instytutu Badawczego

Recenzenci:

*prof. dr hab. Lilianna Jabłońska, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie*

prof. dr hab. Stanisław Zięba, Almamater Szkoła Wyższa w Warszawie

Korekta

Joanna Gozdera

Redakcja techniczna

Leszek Ślipki

Nakład 220 egz. Ark. wyd. 13,48

Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB

ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa

tel.: (22) 505 44 44

faks: (22) 505 47 57

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

<http://www.ierigz.waw.pl>

Spis treści

I.	Wstęp.....	5
1.	Uzasadnienie podjęcia tematu.....	5
2.	Cel pracy i hipotezy badawcze.....	6
3.	Przedmiot, zakres i metody badawcze	7
II.	Konkurencyjność – definicje, teorie, źródła, mierniki konkurencyjności zewnętrznej.....	10
1.	Definicje.....	10
2.	Źródła konkurencyjności w teoriach ekonomii i współczesnych ich odniesieniach.....	14
2.1.	Teoria handlu międzynarodowego.....	14
2.2.	Teorie wymiany czynników wytwórczych i teorie lokalizacji.....	19
2.3.	Teorie wzrostu i rozwoju gospodarczego.....	22
2.4.	Teorie kierowania i zarządzania (ekonomia menedżerska)	23
2.5.	Teorie syntetyczne.....	25
3.	Czynniki konkurencyjności – podział według wybranych kryteriów i czynniki konkurencyjności w sektorze rolno-spożywczym.....	34
3.1.	Podział według wybranych kryteriów.....	34
3.2.	Czynniki konkurencyjności w sektorze rolno-spożywczym.....	41
4.	Mierniki (wskaźniki) konkurencyjności zewnętrznej <i>ex-post</i> i interpretacja ich poziomu.....	46
4.1.	Mierniki ilościowe i kosztowo-cenowe.....	46
4.2.	Interpretacja poziomu wskaźników konkurencyjności.....	55
III.	Czynniki konkurencyjności zewnętrznej sektora ogrodniczego w Polsce.....	60
1.	Sektor ogrodniczy z punktu widzenia badań konkurencyjności zewnętrznej	60
1.1.	Znaczenie sektora ogrodniczego w polskim rolnictwie, przemyśle spożywczym i eksporcie.....	60
1.2.	Struktura produkcji owoców i warzyw oraz ich przetworów.....	61
1.3.	Rzeczowa i geograficzna struktura eksportu produktów sektora owocowo-warzywnego.....	63
1.3.1.	Struktura rzeczowa.....	63
1.3.2.	Struktura geograficzna.....	64
1.4.	Import produktów ogrodniczych.....	66
2.	Ocena wybranych czynników konkurencyjności zewnętrznej sektora ogrodniczego.....	68
2.1.	Wybór czynników konkurencyjności.....	68
2.2.	Wyniki światowych i unijnych rankingów konkurencyjności.....	69
2.3.	Wpływ regulacji unijnych na konkurencyjność sektora ogrodniczego i jego produktów na rynku światowym.....	72
2.3.1.	Wsparcie poprawy organizacji rynku pierwotnego.....	72

2.3.2.	Wsparcie adresowane do wybranych producentów owoców i warzyw....	76
2.3.3.	Wymogi jakościowe.....	76
2.3.4.	Wsparcie działań promocyjnych.....	80
2.4.	Potencjał produkcyjny ogrodnictwa i struktura obszarowa gospodarstw owocowych i warzywnych.....	81
2.4.1.	Zasoby czynników produkcji i ich relacje.....	81
2.4.2.	Jakość czynników produkcji.....	85
2.4.3.	Struktura obszarowa gospodarstw ogrodniczych.....	88
2.5.	Krajowe przetwórstwo owoców i warzyw.....	90
2.5.1.	Podmioty przetwórcze (struktura, nakłady, inwestycje).....	90
2.5.2.	Znaczenie kapitału zagranicznego i WKT w przetwórstwie owoców i warzyw.....	93
2.5.3.	System powiązań poziomych i pionowych w przetwórstwie owoców i warzyw.....	99
2.6.	Wybrane wskaźniki finansowe podmiotów przemysłu owocowo-warzywnego i kondycji ekonomicznej producentów upraw ogrodniczych	101
2.7.	Dodatnie i ujemne strony sektora z punktu widzenia czynników konkurencyjności zewnętrznej.....	107
IV.	Ocena konkurencyjności zewnętrznej produktów sektora ogrodniczego na podstawie wybranych mierników konkurencyjności <i>ex-post</i>.....	109
1.	Ocena na poziomie całego sektora i jego „działów” (owoce świeże, warzywa świeże, przetwory owocowe i przetwory warzywne).....	109
2.	Ocena na poziomie poszczególnych produktów i ich grup.....	123
2.1.	Świeże owoce i warzywa.....	123
2.2.	Półprzetwory owocowe i warzywne.....	136
2.2.1.	Owoce i warzywa tymczasowo zakonserwowane.....	136
2.2.2.	Zagęszczone soki owocowe.....	137
2.2.3.	Mrożone owoce i warzywa.....	146
2.2.4.	Susze warzywne i owocowe.....	156
2.3.	Przetwory przeznaczone do konsumpcji bezpośredniej.....	160
V.	Wnioski wynikające z badań czynników i mierników konkurencyjności zewnętrznej produktów sektora ogrodniczego we współczesnym świecie	174
	Bibliografia.....	179
	Spis tabel.....	192
	Spis rysunków.....	193
	Aneks.....	195